

ARUMORU JI N'ALA NGWA: NTULE NKE UGBU A NA NKE GBOO

Chinenye C. Olekaibe, Ph.D.

Directorate of General Studies
Federal University of Technology, Owerri

&

Basilica N. Eweoma, Ph.D.

Directorate of General Studies
Federal University of Technology, Owerri
eweomabasil@gmail.com

&

Andrew C. Mgborogwu

Directorate of General Studies
Federal University of Technology, Owerri

Umị Edemede

Ji bu otu n'ime ihe gbara okpurukpu a na-akoputa n'oru ubi e ji mara ndi Ngwa. Ndi Ngwa na-akoputa ji ebe o na-ada uda mere ha ji hiwe emume ichi Ezeji iji sopuru ma kwanyere umu nwoke na-aruputakaricha ji n'ala ha ugwu. Ndi Ezeji n'ala Ngwa na-enwe oja ji bu anya bja lere iji wee tozuo ituru ugo a n'ih na o bu okwa e ji ama ndi bu dimkpa na ogaranya n'oge mgbe ochie. Mana ka o di taa, onodu a agbanweela. Ji di iche iche e ji mara ndi Ngwa buzi ihe anya anazighi ahụ n'ih enwezighi ndi na-arụ ha. Onodu a ji no n'ala Ngwa ugbu a bu ihe kpaliri mmuo ndi odee mere ha ji cho itule onodu arumooru ji n'ala Ngwa, nke ugbu a na nke gboo. Nchocha a choputara na ala Ngwa bu oke mba e ji iruputa ji ebe o di ukwu wee mara n'oge gboo, na e nwere udi ji di iche iche e ji mara ha, na ha na-akwanyere ndi kacha aruputa ji ugwu site n'ichi ha Ezeji, na ha na-eme iri ji ohuru iji nabata ji ohuru n'ala ha nakwa otutu nsọ ha nweere ji. Ka o di taa ha choputakwara na onodu nruputa ji n'ala Ngwa alaala azu. Ha nyere ndumodu ka ndi Ngwa gbalia laghachi azu n'ejirimara ha na o ga-enye aka ikwalite uzọ obibi ndu ha. Ndi nchocha ji ajuju onu ha gbara na ihe ndi ha nwetara n'obaakwukwo mere ihe.

Ndubata

Omenala bu ihe jikotara mba obula onu. O bu ya bu iwu, usoro na nhazi nke obodo obula. O nweghi mpaghara uwa enweghi usoro ha si achikota onwe ha nke putara na omenala na mmadu malitere otu oge. Omenala bu ihe e ji mar andi mmadu di iche iche. E wepu ya a gaghị ama ihe di iche site na ndi na ibe ha. O bu ya bu isi opi n'ihe di iche iche a

na-eme n'ime ụwa niile. Omenala bụ ihe na-esi n'aka fere n'aka. O bụ ihe dị oke mkpa n'ihu na ndị nke ha furu aburula ndị furu efu. Ya bụ na mba ọbụla tufuru omenala ha anwuola pji.

Omego (2006:169) n'ime Olekaibe (2015) si na omenala bụ usoro mmadụ kwesiri isi akpa agwa bụ nke a na-amuta site n'aka ndi mmadụ nọ n'obodo ma nyefekwaa ya n'aka ndi nke na-abia n'ihu. Nke a bụ eziokwu n'ihe na e dozie omenala nke oma site n'aka ndi mbu, inyefe ya n'aka ogbo na-abia n'ihu ga-adị mfe.

Chiamaka (2019) n'uche nke ya si na omenala bụ ihe omume obodo di iche iche na-eme e ji mara ha. O gara n'ihu kowaputa na nkwekorita otu ọbụla bụ omenala ha. Echiche a dabara n'okwu a kpụ n'onu n'ihu na o buru na obodo ekwekoritaghi n'otu ihe, ihe ahụ agaghị akwudosi ike di ka njirimara obodo ahụ.

Oba (2019) si na omenala bụ mkpokota omume ndi mmadụ na mmekorita mmadụ na ibe ya ndi e ji mara otu ndi. N'ikwu ya na-atughị egwu, omenala bụ isi sekpu nti ndu ndi mmadụ n'ihu na o bụ usoro obibi ndu ha. Ndi Igbo so n'otu agburu omenala ha na-ada ụda tupu ọbija ndi ocha. O bụ ndi Igbo nwe omenala Igbo ma burukwa ndi na-echetatu omenala ha. Omenala Igbo bụ ihe mere ka Igbo buru ihe o bụ taa. Omenala Igbo gunyere etu nsirihuwa ndi Igbo, obibi ndu ha, ejiji ha, asusu ha, ekpemekpe ha, aka oru ha, nkwenye ha na ihe ndi ozọ gbara ha gburugburu. Ala Igbo na-eku ume taa bụ na otutu omenala ya ka kwu chim. Di ka e si ekwu n'okwu na utara anaghi ada n'ala gbara aka aja, nke bụ na ala Igbo nwere otutu mpaghara mebere ya nke ala ngwa so n'otu n'ime ya. Ala Ngwa so na otu nnukwu obodo di n'ime Abia Steeti bụ nke di na Naijiria. Ndi Ngwa bụ ndi na-anaghi atu egwu ma burukwa ndi gbasiri ike oru. Nzekwe (2019) si na imeri ndi Ngwa n'agha n'oge gboo na-adị ka e si n'oku. O sikwa na obodo ọbụla chorọ ha okwu na-eji anya ha ahụ nti ha. O mechikwara okwu ya site n'ikwu na ndi Ngwa bụ ndi anaghi nsogbu, ya bụ na ha ndi huru udo na-anaghi ebu uzọ achọ okwu.

Onyema (2019) n'onu mmiri okwu ya si na ndi Ngwa bụ ndi gbasiri ike n'oru ugbo bukwa nke mere na onye kere ụwa ji ezigbo ala na-amiputa ezi mkpuru were gozie ha. O sikwa na a naghị eji anya oma ele onye na-enweghi ike oru n'ala Ngwa ebe o bụ otu okpurukpu ihe a na-elekwasị anya mgbe a na-alu di na nwunye n'oge ochie.

Utouwa (2019) kowara ndi Ngwa di ka ndi anaghi eji omenala na ekpemekpe ha eti epele. O kwukwara na e nwere otutu mmuo ha ka na-akwanyere ugwu ruo taa na Ngwa n'agbanyeghi etu ndi uka si juputa ebe niile. O gakwara n'ihu si na obodo a, a na-akpo Ngwa bụ obodo e ji eme onu gbasara agwa oma, o kachasi n'ebe umu ha ndi nwaanyi nọ. N'eziokwu ndi Ngwa bụ isi ehi nke a naghị achọ achọ n'ime ite bukwa nke mere ha ọpuruiche n'etiti ndi Igbo niile.

Arumoru Ji n'Ala Ngwa

Ndi Ngwa bụ ndi Chukwu goziri site na mbu n'ihe gbasara ikọ oru ugbo. Ha so na ndi na-akopotakaricha nri e ji azu mpaghara ala Igbo ndi ozọ. Ndi Ngwa na-akoputa otutu nri nke ukwu. Ihe nkoputa ha gunyere ji, ona, ede, akpu, egusi, ahuekere, anara, akwukwo nri di iche iche bụ nke ugu, ugboghoro, uha, ukazi, uziza dgz so n'ime ya. Ji bụ isi akuku ubi ha.

Mgbe elu bụ ala ọsa, nwoke ọbụla nọ n'ala Ngwa na-akoputa ji ebe o bara ubara. O bụ otu n'ime ihe e ji ama dimkpa n'ala Ngwa oge ochie mere e ji akwanyere onye di etu a ugwu site n'ichi ya Ezeji. Ndi Ngwa na-akwanyere ji ugwu di ka isi a huru kwaba okpu

n'orụ ubi nke mere na ugbo ọbụla a kọrọ ji enweghị ihe ọzọ a na-akọ na ya wee ruo mgbe e weputara ji tupu a manye ya akpụ. Nke a bụ ime ka ji nwee ohere ruo etu o kwesiri ka a hapu inwe ihe ga-akpagbu ya.

Orụ ji na-amalite site na ngwucha onwa abuo maobu n'onwa ato n'afọ site n'otu mmiri si zoo n'afọ ahụ. Ngwangwa a konyere ji n'ime ala, a na-eji ahijia kporo akpo wee kpuchie elu ugbo ji ahụ ka ihe ọbụla hapu itabi onu ji mgbe o na-epuputa. Nke ọzọ, tupu o puputa a na-egbute ezigbo osisi achara toro ogologo gwunyere ya n'akuku ebe a ga-eji eriri akwara ngwo site n'igu e tinyere n'onu ala ji ebe ume ya ga-esi epuputa were kenye eriri akwara ahụ. O bụ n'eriri akwara ahụ ka o ga-esoro kwuoo n'elu osisi achara ahụ e gwunyeere ya maka na ji koro n'ala anaghi eme nke oma. A na-abo oru ji ahijia ugboro abuo tupu ji akaa. Mgbe ji kara a na-ebu uzọ kee ya tupu e gwuo ya. Oge a na-eke ji bu oge a na-asi na ji ohuru aputala. Nke a na-ewere onodu n'onwa asato n'afọ niile. Ndi Ngwa nwere udi ji di iche iche ha na-eji akpa nganga di ka Njoku (2020) si hu ya.

Ji Oko: Ji oko bu otu n'ime otutu ji ndi Ngwa nwere. Ji oko di uzọ abuo. E nwere ndi nke na-acha mmanu mmanu, nwekwa ndi nke na-acha ocha. O na-awa aba mana erukwa nne. Otu isi nwere ike iwa aba ano maobu ise. A na-eke ya eke ma o ruo oge e ji eke ji. O narute kwa ihe a na-akpo apu ji bu nke a na-etinye n'ime ala oge a na-ako ji. Ji oko na-ato utu o kachasi oge a na-egwu ji.

Ji Ocha: Di ka aha ya si di bu ji ime ya na-adi ezigbo ocha. O bughu mmadu niile na-enwe mmasi ike ya eke ma o kaa. O nwere ndi na-ahapu ya ruo oge e ji egwu ji ha egwuputa ya otu oge.

Ji Opani: Ji opani bu ji na-ato ezigbo utu nke mere na e nwere ike iri sooso ya na-ejighi ihe ọbula. O na-eru nne. Ime ya na-acha edo edo. Aha ọzọ a na-akpo ya bu ji Ibibi maka na ndi ngwa kwenyere na o bu ebe o si bia.

Ji Nwaanyi Eri: Nke a bu udi ji ọzọ ndi Ngwa na-ako. A koo ji a, o na-agafecha otu afọ n'ime ala tupu e gwuputa ya. O na-ebu nnukwu ibu ma na-awakwa aba aba. Ji a na-aku ilu mere e ji si na nwaanyi anaghi eri ya na o bu sooso ndi nwoke obi kara aka na-eri ya.

Ji Mgbada: Nke a bu ezigbo ji ọzọ na-enye ihe a chorọ n'orụ. Ji a na-acha ocha n'ime ya. O na-amu otutu umu. Otu ji a etinyere n'ime ala nwere ike imuta umu ano buru ibu mgbe a na-egwuputa ya. O bu ya mere e ji akpo ya ji e ji azu umu.

Ji Abali: Nke a bu ji ọzọ a ma ama na Ngwa. Ji a na-ebukwa ibu n'udi nke ya mana o naghị ara ahụ eghe ma e sinye ya n'oku. Ihe ọzọ bu na etu ọbula e si waa ya, ka a ga-esi tinye ya n'ala ya eruru gawa ma bukwa ibu ma e gwuputa ya.

Ugwu Ji Nwere na Ngwa

Ndi Ngwa bu ndi e ji iko ji mara n'ebe o di ukwu. Otu uzọ ha na-esi akwanyere ji ugwu bu site n'ime mmemme iri ji ohuru. N'onu mmiri okwu Chima (2013), n'oge gboo tupu e bido iri ji ohuru n'ala Amapu Ntigha nke di n'okpuru ochichi Isiala Ngwa Nootu a na-ebu uzọ gaa gbaruo ji n'ime ahia ha. Ya bu nke mbu ya a na-etinye ji ohuru n'onu. Ihe nke a putara bu na, a na-aga Chunyere mmuo nwe ahia ahụ aja iji gwa ya na ji ohuru aputala tupu e buru ji batawa n'ime ahia. Ngwangwa e mechara nke a, eze na-achị obodo ahụ buri onye ọzọ ga-eri ji ohuru tupu oha mmadu esonye. O kowakwara na tupu ubochi a kara aka na mpaghara niile mejuputara obodo ahụ bu nwoke na-atu ji ebe nwaanyi na-ebute akwukwo ugu e ji eri ji. O buru na obodo agbakocha n'obi eze ubochi ahụ na ndi mpaghara ọbula na-

anọkọ etu e si mara ha. Mgbe ihe niile dịzi ka a tūrụ anya ya. A na-ebuputa ji n'oha ebe eze obodo ga-awara ji suru n'ime mmanụ rie. Ngwangwa nke a mere a ga-agba ọnu egbe iri abụọ na otu. Nke a putara na eze erielā ji. Mmemme biri ọkụ, ndị ọzọ esonyezie n'iri ji ọhuru ahụ. O kwukwara na ubochi emume iri ji ha ka a na-echi ndi mmadu echichi di iche iche. Otu aka ahụ ka o dikwa na mpaghara ala Ngwa ndi ozo.

N'aka nke ozo, ndi Ngwa na-akwanyere ji ugwu site n'ichi onye na-akoputakaricha ji echichi nke o ga-eri aha bu ezeji. Nke a bu memme a na-eme iji kwanyere onye di etu a ugwu maka mbo ya n'ebe ikoputa ji di. Nke a bu ihe e ji ama ogaranya Ngwa n'oge ochie. Ogbalu (1979) kwuru na echichi a na-adi n'ogo di iche iche. Ha bu mmalite ichi ezeji maobu okpukpo oku, ura echichi ji, ichu aja ji, igba ego n'aka, ilu ji, izu ahia eze ji na ikpo ntu echichi ji. Ogo nke obula nwere emume a na-eme n'ime ya bukwa nke na-ewe otutu ego. Ihe ozo bu na onye obula chorọ ichi ezeji ga-enwe ihe ruru oba ji iri maobu karia n'ih na onye na-eri awo ga-eri nke gbara agba.

Mmemme a na-akuru onu ubochi a puru ahia ezeji bu nke a na-eme ubochi nnukwu ahia obodo na-azu iji mee ka ndi mmadu mata na onye di etu ahụ echizuola echichi ezeji ya ma malitekwa kwanyewere ya ugwu ruuru ya di ka ezeji.

Nso Ji na Ngwa

Ji bu ihe di aso. Ya mere e ji nwee nso a na-aso maka ya n'ala Igbo. Di ka o di n'ala Ngwa e nwere nso di iche iche ha na-asoro ji. Nso ndi ahụ bugasi:

Izu Ohi Ji: O bu ezigbo ihe ojoo mmadu ibanye n'ime ugbo ji mmadu gwuru ji. Onye mere ihe di etu a akpasuola mmuo nwe ji iwe. Izu ohi ji na-eme ka ji laa n'ih na otutu ndi mmadu amanyela ya aka.

Iboputa Ji a Konyere n'Ala: Mmadu iboputa ji a konyere ohuru n'ala n'akaghi aka bu aru. Onye mere nke a akpasuola Ahianjoku iwe. Nke a na-aputakari ihe ebe a na-azo ala.

Iri Ji n'agbarughu Ya: Tupu mmadu erie ji ohuru maobu bubata ya n'ime ahia obula di n'ala Ngwa, a ga-ebu uzo mee emume ya na ya so nke bu iri ji ohuru n'ih na a naghị ahapu isi gwonyere odu aju.

Arumooru Ji n'Ala Ngwa n'Oge Gboo na n'Oge Ugwu a

N'oge mbu, nruputa ji na-ebe o di ukwu n'ala Ngwa bu ihe e ji ama aka ma burukwa ihe e ji ama ogaranya. O bu ihe e ji ama nwoke gbasiri ike ilekotali ezinaulo ya anya ebe o bu na oru ugbo bu otu n'ime okpurukpu ihe ha ji mere akaoru. Ozo, iji kwalite mmuo ndi mmadu n'igba mbo iruputa ji mere e ji echi onye na-akpa ike n'oru ji echichi ezeji iji gosi ugwu na akpamiike n'ebe onye di etu a di. O bu onodu di etu a mere ka ji buru aturu tawa n'oge gboo n'ala Ngwa.

N'itinye alo nke ya Ahuruchi (2020) si na ndi Ngwa na-eji ji eme oji n'oge ochie. O sikwa na o buru na mmadu esi mba di anya bia n'ulo gi, iji gosi obi oma na obi utu n'ije o bjara, a ga-ebunye ya otu ji ma o bu karia ma o lawa nke ga-eme ka o mara na ndi Ngwa bu ndi a ma ama n'iko ji.

Nkashiobi (2020) si na emume obula a na-eme dara uda n'ala Ngwa bu ihe a gasuriri ji na ya. O bu udi onodu a mere na onye obula na-agba mbo inwe oba ji nke aka ya oge ahụ n'ih na o buuru ndi mgbe ahụ ihe ukwu. Mana ka o di taa isi akwa atopula n'ebe e kedoro ya. Ihe a nozi ugwu a bu osa na nkwa, uze na ngwo. Onodu ndi a aghoola akuko

mere n'oge agha. O nwezighi onye na-ekwutezi okwu ihe ndi a ozo n'ihhi na otutu ndi okenye ji ya kporo ihe anwuchaala. Ndi Ngwa anazighi akoputa ji hinne. N'ezikwu, omenala oma e ji mara ndi Ngwa na ala Igbo ndi ozo na-anwuzi anwu. Ihe kpatagasiri nke a bu:

1. **Oke Agumaakwukwo:** Oke amumakwukwo emeela ka otutu umuagbogho na ndi ntorobia nozi ugbo a na-ahuzi oru ugbo ka ihe ndi okenye no n'ime obodo ya na oru ndi na-amughi akwukwo. O buladi ndi nke guru ihe gbasara oru ugbo n'ulo akwukwo, bu ha guchaa puta, onye obula na-achozu oru Bekee. Otutu ndi guru akwukwo bukwa ndi na-enye ndi nne na nna ha no n'ime obodo iwu ka ha hapu oru ugbo n'ihhi na ha akpatala ego ka o hapu idi ka na nne na nna onye nwere ego na-aga oru ugbo. Onodu di etu a emeela ka amuu na ubiam na-ari ibe ya elu ma mekwaa ka otutu ihe ndi ahụ a na-akoputa n'ala Ngwa dizie ukọ, o kachasi ji bu ihe e jikari mara ndi Ngwa.
2. **Mmepe Obodo:** Mmepe obodo emebiela ihe n'ime obodo anyika o di taa. O nwezighi onye na-enwe mmasi n'ihhi ndi a na-akoputa n'ime obodo anyi. Onye obula choziri ihe ndi ahụ e si mba ndi ozo ebubatarara anyi n'ihhi na o bu otu uzọ e si ama ogaranya na ndi ma ihe ekwe na-aku. N'ezikwu o bu otutu ihe ndi a, a na-ebubata, anyi na-eri womwomwom ka oria ji fesaa ebe niile n'ihhi kemikalụ e ji echekwa ihe ndi ahụ.
3. **Nganga:** Oke ikpa nganga na ime i makwa ndi anyi bu emeela ka otutu ihe na-agazi aka ekpe aka ekpe. Otutu umuokorobia anyi anazighi enwe mmasi ino n'ulo were oru ugbo mere aka oru. Onye obula choziri iga obodo oyibo ebe a na-ebute ego mbute. Mana ebe o si di njo bu na ha rukwa ebe ahụ ha ebido kwa ruwakwa oru ndi ahụ ha juru n'ala nna ha were na-eme ka obodo ndi ahụ na-agawanye n'ihu.
4. **Ajo Oru Fetilaiza:** Nri akuku aka mere a na-akpo fetilaiza na Bekee egbuola ala oma ndi Ngwa na-ako ugbo na ha. Na mgbe mbu, ohia kaa afọ anọ a ruo ya oru. Ihe a koru n'ugbo a na-eme nke oma, e weputakwanu ihe a koru n'ugbo nke obula e riri a nu utọ ya. Mana ugbo a fetilaiza emebiela ala oma ndi Ngwa nwere. E tinyekata fetilaiza hapu, na-egbu ala. Nke a putara na mgbe e sepuru aka n'itinye fetilaiza na ala anaghi enwetakwa nri akuku onatarachi nke ga-eme ka ala ahụ mee nri. Ihe kpatara nke a bu na fetilaiza egbuola ihe onatarachi di n'ala ahụ. O di mkpa ka e sepụ aka na fetilaiza n'ihhi oghom di na ya. Oghom ndi ahụ gunyere imefuru ya ego na ogbugbu o na-egbu ala na mkpuru akuku.
5. **Enweghi Ngwa Oru:** Otutu oge enweghi ngwa oru e ji aru oru na-eso adoghachi oru ugbo azu. Ihe ndi ahụ na-adoghachi oru ugbo azu gunyere ego e ji azu ihe ndi a ga-ako n'ubi maobu ngwa ihe ndi e ji aruputa ya bu oru di ka mma, ogu, mbazu, ego e ji agba nsọ ala maoburu ndi na-enweghi ala nke aka ha.
6. **Onwu Ndi Okenye:** Otutu okenye na-aruputa nri ndi na-eri anwuola. Onwu ndi okenye ndi a esorola mee ka ihe diwanye njo.
7. **Uko Ala:** Oke iru uloruhu na nnukwu ngwuru na-ebute uko ala. N'oge mbu ndi Igbo na-ebikota onu n'ihhi na Igbo kwenyere na mmekorita nke umunne. Mana ka o di taa ihe a huru gawa oru nkuzi abuzighi ihe a na-akwu. Onye obula choziri ibi na nke ya. Otu onye ga-ewere obosara ala ruru okwa oru ato maobu karia were ruo

nnukwu ụlọ naanị ya ga-ebi. Agwa dị etu a ndị Igbo mụtara emeela ka a na-achọzi ebe a ga-akọ ugbo achọ n'ihị ụkọ ala.

Nchọputa Nchọcha

E nwere ihe ndị a chọputara na nchọcha a. Ha bụ ndị a:

- Na ala Ngwa bụ oke mba e ji iruputa ji ebe ọ dị ukwuu wee mara n'oge gboo.
- Na e nwere ụdị ji dị iche iche a na-aruputa n'ala Ngwa
- Na ndị Ngwa na-akwanyere ndị na-akoputakaricha ji ugwu site n'ichi ha ezeji.
- Na ndị Ngwa nwere nsọ dị iche iche ha na-asoro ji
- Na onodu ikoputa ji n'ala Ngwa alaala azu.

Nchikọta

N'ezikwu nchọcha a agbaala mbọ ichoputa ka oru ikọ ji si turu ugo n'ala Ngwa n'oge ochie na ka o si dowe ihu n'oge ugbo a. Ji abughị ihe e ji egwu egwu n'ihị na ọ bụ akukụ ubi kachasi ndị ọzọ pụta ihe n'ala Igbo, ọ kachasi na Ngwa. Nchọcha a buuru ndị Ngwa na ndị Igbo ndị ọzọ ihe mmepe anya nke ga-eme ka ha laghachi azu mee ka onodu ji dikwa ka ọ dị na mbụ iji gbanahu oghom ndoghachi azu a nwere ike ibute. E mee ngwangwa e meghara odachi n'ihị na amụụ anaghị anụ ndo oge ọ na-adọ ugwo. Ula ji n'ala Ngwa na Igbo niile bụ mmalite amụụ na ubiam n'ihị na ọ ga-akutu akunauba ndị Ngwa na ala Igbo.

Edensibja

Chiamaka, F. (2019). <https://m.facebook.com>posts>. Access 2nd Jan. 2020

Olekaibe, C. (2015). Nro di ka mgbaama n'ejije Igbo ufodu: Obidiya, nwata bulie nna ya elu na ogbu mmadu ndu na-amu. Posthumous festschrift in honour of late Romanus Obiora-Ezeuko 2015.

Ogbalu, F.C. (1979). *Omenala Igbo*. Onitsha: University Publishing.

Oba, (2019). Echichi ziri ezi banyere omenala ndi na-ewu ewu. <https://wo/.jw.org>wol?ip-ib>. Accessed 2nd Jan. 2020.

Ajuju onu

Ahuruchi (2020). Ajujuonu na Ngwaukwu. Feb. 4th 2020.

Chima, I. (2013). Ajuju onu n'Amapu Ntigha. March 6th 2013.

Njoku, J. N. (2020). Ajuju onu n'Amapu Ntigha. Jan. 13th 2020.

Nkashiobi (2020). Ajujuonu n'Obioma Ngwa. Feb. 6th 2020.

Nzekwe, E. (2019). Ajuju onu n'Eziama Ntigha. Jan. 6th 2019.

Onyema, K. (2019). Ajuju onu n'Avo Ntigha. Jan 7th 2019

Utouwa, O. (2019). Ajuju onu n'Ubakala. Dec. 9th 2019.